

**MAŁOPOŁANKI
W KONSPIRACJI**

Czy mężczyźni i kobiety mają
w Polsce takie same prawa?

Jak wyglądała walka Polek o równe prawa?

- Ruch emancypacyjny na ziemiach polskich rozwijał się od połowy XIX w. - czasy zaborów.
- "Bluszcz"
- Pierwsze studentki
- Organizacje kobiece początku XX wieku

Walka o wolną Polskę

Czyje to zdjęcia?

Wanda Gertz

Na zdjęciach uwieczniono
2 spośród kobiet, które
walczyły w Legionach
Polskich i ...

Leopoldyna Stawecka

... tak jak znana z filmu Mulan, udawały one mężczyzn, gdyż kobiety służące w tej formacji pomagały w różny sposób, ale nie mogły brać aktywnego udziału w walkach.

Wanda Gertz znana była jako Kazimierz Żuchowicz
Zofia Plewińska jako Leszek Pomianowski
Ludwika Daszkiewiczówna jako Stanisław Kępisz

W jakich formacjach walczyły kobiety?

- **Strzelec, Związek Walki Cywilnej**
- **Służba niefrontowa: wywiad, pierwsza pomoc, kancelaria**
- **Liga Kobiet Polskich Pogotowia Wojennego**
- **Polska Organizacja Wojskowa**

Walka po odzyskaniu niepodległości:

- rok 1918 - kontynuacja walki
- Lwów - Milicja Obywatelska Kobiet
- grudzień 1918 - Ochotnicza Legia Kobiet
Aleksandra Zagórska
- wojna z Rosją bolszewicką
- Bitwa Warszawska - batalion liniowy OLK
Wanda Gertz
- Przynależność Wojskowe Kobiet

Prawa kobiet w II RP

Dekret Naczelnika Państwa o ordynacji wyborczej:

„Wyborcą do Sejmu jest każdy obywatel Państwa bez różnicy płci” (art. 1)

„Wybieralni do Sejmu są wszyscy obywatele (lki) państwa posiadający czynne prawo wyborcze” (art. 7)

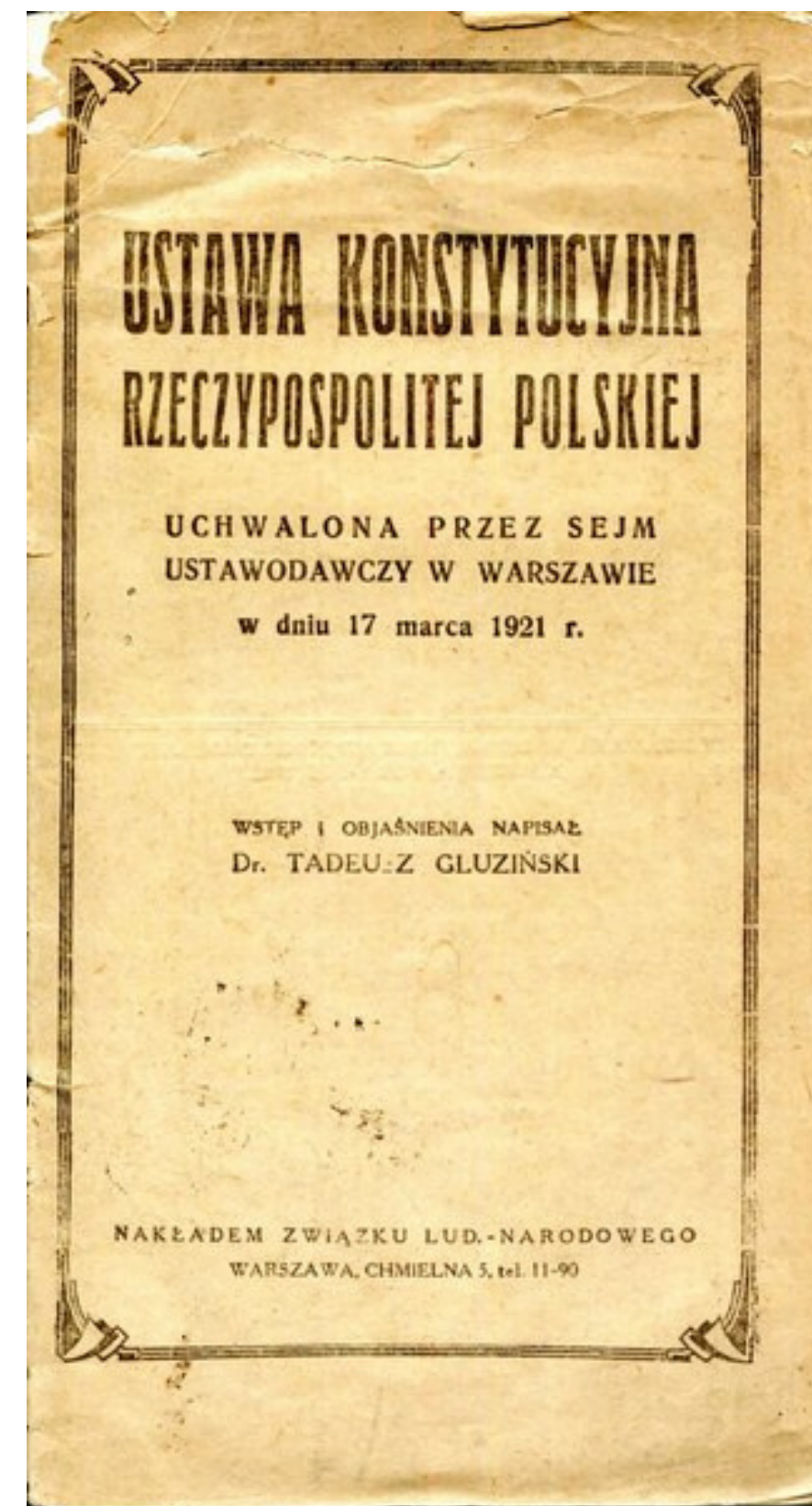

Polki uzyskały prawa wyborcze - jako
jedne z pierwszych w Europie.

Pierwszymi posłankami były:
Gabriela Balicka, Jadwiga Dziubińska,
Irena Kosmowska, Maria
Moczydłowska, Zofia Moraczewska,
Anna Piasecka, Zofia Sokolnicka oraz
Franciszka Wilczkowiakowa.

W konstytucji marcowej znalazł się
zapis o równouprawnieniu kobiet w
życiu politycznym i społecznym.

Kobiety Niepodległej

Wraz z odrodzoną Polską pojawiło się pokolenie kobiet, które łączyła wspólna walka o wolny kraj i swoje prawa.

Rozkwitły pisarskie kariery m.in. Zofii Nałkowskiej

Niezwykle popularne były gwiazdy kina i teatru jak Hanka Ordonówna, czy Pola Negri.

Stanisława Paleolog

W 1924 r. zorganizowany został pierwszy kurs dla policjantek

Wiele kobiet korzystało z możliwości studiowania. W Polsce był wysoki odsetek kobiet wśród słuchaczy studiów wyższych (26%).

A teraz nadeszła pora na pierwsze zadanie do wykonania.

Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi na 5 stronie folderu.

II wojna światowa

1 września 1939 r. na Polskę najechały wojska III Rzeszy i Słowacji. 17 IX do grona agresorów dołączył Związek Sowiecki.

W bój o Polskę zaangażowały się także kobiety które uczestniczyły m.in. w obronie Warszawy.

Polska pod okupacją

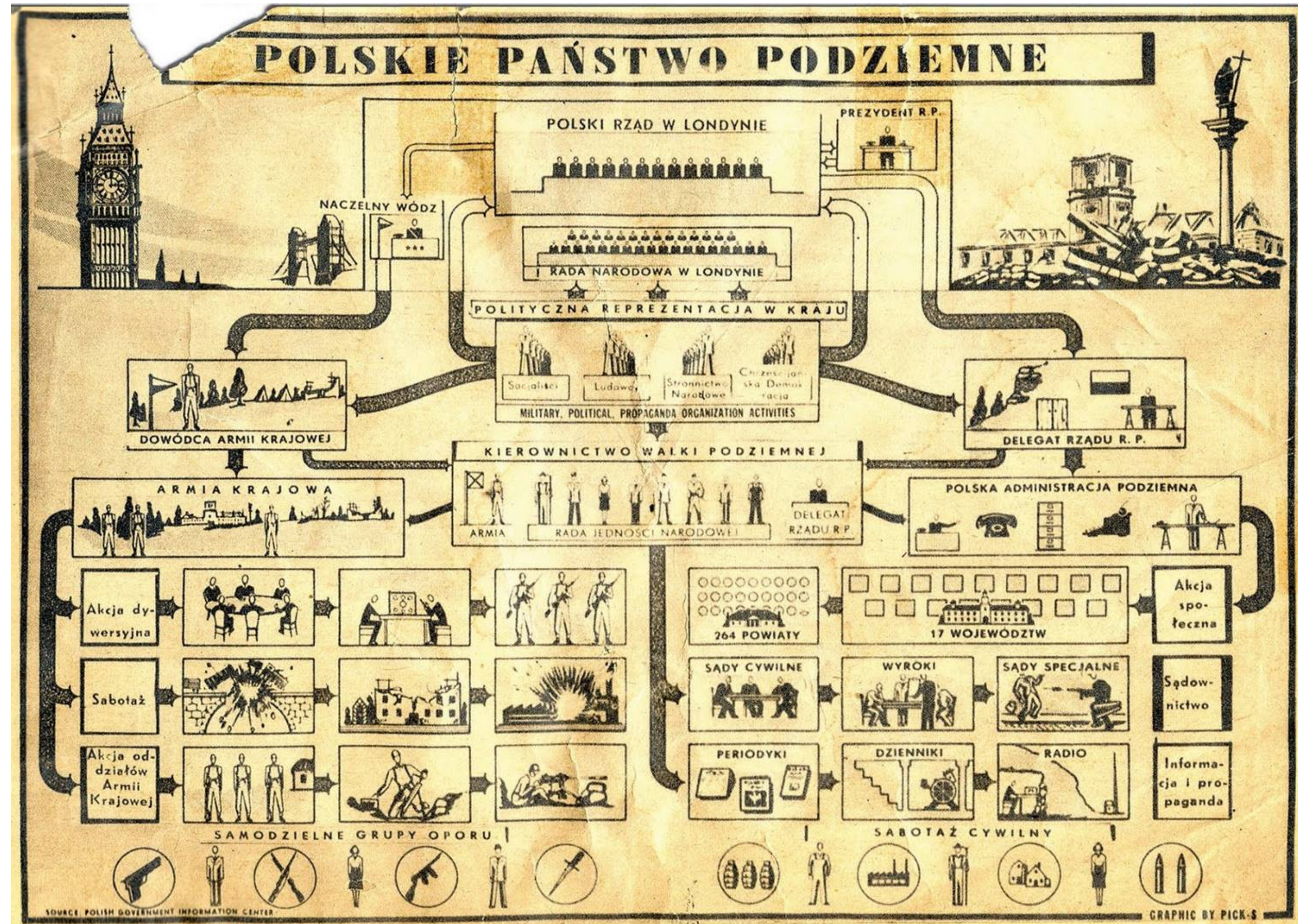

- Na okupowanych terytoriach panowały bardzo ciężkie warunki życia.
- Okupanci wprowadzili szereg represji, stosowali politykę terroru np. obozy koncentracyjne, wywózki,
- Wielu Polaków zaangażowało się w działalność konspiracyjną

**W walce o wolność.
Aktywność konspiracyjna
Polaków.**

Polki w konspiracji

Niemcy początkowo zakładali, że Polki raczej nie będą angażować się w działalność militarną i konspiracyjną.

Tymczasem...

Kobiety od samego początku zaangażowały się w działalność konspiracyjną w strukturach SZP-ZWZ-AK (jedną z założycielek była Janina Irena Karasiówna) oraz innych organizacjach powstających samorzutnie m.in. w Oddziale Wydzielonym WP mjr „Hubala”. Dziesiątki tysięcy kobiet w różny sposób zaangażowało się w walkę o wolny kraj.

Maria Wittek - pierwsza kobieta ze stopniem generała WP

Elżbieta Zawacka - jedyna kobieta wśród cichociemnych

Konspiracja w Małopolsce

- Już we wrześniu 1939 r. w Krakowie powstała Organizacja Orła Białego
- W październiku 1939 r. przyjechał tu gen. Michał Karaszewicz-Tokarzewski i utworzył tu lokalne struktury Służby Zwycięstwu Polski
- Na terenie Małopolski podziemie zorganizowało tzw. triadę zamachów na najważniejszych przedstawicieli GG.

Małopolanki w konspiracji

Autor nieznany, ze zbiorów PAU, BZS.RKPS. 12327 k.11, digitalizacja: PAU, projekt PAUart, pauart.pl domena publiczna.

lata 40. XX w. Fot. ze zbiorów Muzeum Armii Krajowej.

(pośrodku) podczas Mistrzostw Świata w Narciarstwie Klasycznym FIS w Zakopanem, 1939 r. Fot. ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego.

Austria, ok. 1920 r., autor nieznany, ze zbiorów PAU, AN_KIII_150_287, digitalizacja: PAU, projekt PAUart, pauart.pl domena publiczna.

Fot. ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego.

w pasiaku obozowym, lata 40. XX w. Fot. ze zbiorów Muzeum Armii Krajowej.

(druga z prawej), 1941 r. Fot. ze zbiorów Muzeum Armii Krajowej.

Działalność charytatywna

- Na terenie Małopolski działały m.in. PCK oraz Rada Główna Opiekuńcza. W organizacjach tych bardzo aktywne były także kobiety. W ich gronie znalazły się m.in. Róża Łubieńska, Aleksandra Mianowska oraz Karolina Lanckorońska (na zdj. kolejno od lewej).

Więcej na temat działalności charytatywnej dowiesz się ze stron 6-8. Wykonaj umieszczone tam zadania.

Działalność w łączności, wywiadzie i sabotażu

- Na terenie Małopolski tego typu działalność prowadziły m.in. Zofia Haltof-Mikołajewska oraz Stefania Hanausek

Więcej na temat wspomnianych form działalności konspiracyjnej dowiesz się ze stron 9-11. Wykonaj umieszczone tam zadania.

Kurierki

- Na terenie Małopolski tego typu działalność prowadziły m.in. Helena Marusarz oraz Hanna Wysocka.

Więcej na temat wspomnianych form działalności konspiracyjnej dowiesz się ze stron 12-13. Wykonaj umieszczone tam zadania.

Dywerysja i partyzantka

- Na terenie Małopolski tego typu działalność prowadziły m.in. Dorota oraz Wanda Girtler. Służyły one w batalionie "Skała".

Więcej na temat wspomnianych form działalności konspiracyjnej dowiesz się ze stron 14-16. Wykonaj umieszczone tam zadania.

